

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационния труд
на **Николай Ангелов Първанов**

на тема:

ПСИХОФИЗИЧЕСКИЯТ ПРОФИЛ НА УЧИТЕЛЯ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ КАТО ФАКТОР ЗА ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

за придобиване на ОНС „Доктор“, на основание на Заповед на Ректора на
Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград № 1483 от
03.07.2026 г.

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Теория и методика на физическото възпитание и спорта

Научен ръководител: доц. Даниела Иванова Томова, доктор

Изготвил становището: доц. Корнелия Николаева Найденова, доктор

Биографични данни за кандидата

Николай Ангелов Първанов е родена на 03.07.1992 г. През 2015 г. придобива ОКС „Бакалавър“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ със специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт“ с най-висок успех във випуска. През следващата учебна 2015/2016 година се обучава и успешно придобива и ОКС „Магистър“ със специалност „Спортна анимация“ в същият университет. През 2024 г. придобива и втора магистърска степен, този път от Национална спортна академия „Васил Левски“ със специалност „Кондиционен треньор“.

Професионалната си дейност започва още през 2011 г., като състезател по Лека атлетика. От 2017 г. до момента е кондиционен треньор на състезатели в спортовете таекуон-до, триатлон и футбол.

Подробности за процедурата

Съобразно предоставената информация обучението на Николай Първанов в ОНС „доктор“ преминава без допуснати процедурни нарушения. Докторантът успешно е изпълнил изискванията на Закона за развитие на

академичния състав в Република България и изискванията на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“. Осъществената от компетентните органи на 20.03.2026 г. проверка за установяване на сходство и плагиатство с чужди трудове на дисертационния труд показва, че не са установени недопустими граници на плагиатство.

Дисертационния труд преминава успешно процедура по вътрешно обсъждане на 25 юни 2026г., след което логично е стартирана процедура по публична защита пред научно жури въз основа Заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград № 1483 от 03.07. 2026 г.

Актуалност на темата

В условията на динамично променяща се социална среда, нарастващ заседнал начин на живот сред подрастващите и повишени изисквания към качеството на училищното образование, ролята на учителя по физическо възпитание и спорт придобива стратегическо значение. Това значение се базира на някои основни аспекта на разглеждания проблем. На първо място това е връзката между физическия статус, психологическата устойчивост и професионалната ефективност на педагогическите кадри, която изисква комплексен подход. Изследването на психофизическия профил на учителя поставя фокус върху детерминантите, които пряко влияят върху качеството на преподаване и управлението на учебния процес. Друг аспект е специфика на професионалната дейност на учителя по физическо възпитание и спорт. За разлика от учителите по останалите учебни предметни области, този по физическо възпитание е подложен на специфично двойно натоварване — интензивен физически труд, съчетан с висока психоемоционална отговорност за опазване живота и здравето на учениците. Коренно различен аспект е проучването на психофизическата кондиция, като ключова за идентифициране на рисковите фактори за професионално прегаряне, което пряко рефлектира върху мотивацията, текучеството на кадри и общата

климатична среда в училище. Не на последно място следва да посочим и практико-приложна значимост. Тук е налице обективна необходимост от научно обосновани диагностични модели и конкретни препоръки за оптимизиране на психофизическата подготвеност на учителите, с оглед постигане на по-висока ефективност в образователно-възпитателния процес.

В този контекст, избраната от докторанта тематика безспорно притежава научен и практико-приложен потенциал, а нейното разработване отговаря на реалните потребности на съвременната педагогическа наука и практика.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Представения за рецензиране дисертационен труд е в обем от 156 страници, разработена в три отделни глави и онагледена със 17 графики, 5 схеми и 15 таблици. В посочения обем следва да отразим и представените изводи, приноси, препоръки, заключения, библиография и 9 страници приложения, които заедно с основната част на разработката съставляват едно книжно тяло. Представената в разработката библиографска справка обхваща 97 източника, от които 43 на кирилица 54 на латиница. В съдържателно и количествено отношение представената за рецензиране разработка напълно отговаря на изискванията за дисертационен труд. В структурен аспект следва утвърденият в страната стандарт за разработване и представяне, като включва увод, три глави, изводи, приноси, препоръки, заключение, библиография и приложения.

Коментирайки структурата и съдържанието на разработката следва да отправя някои препоръки, които ще доведат до подобряване визуалното представяне на труда. Необходимо е да бъдат прегледани и преномерирани таблиците и схемите, тъй като има допуснати неточности. Така например предпоследната таблица е под номер 14, а последната под номер 12. Подобно разминаване забелязваме и при представените в дисертационния труд

схеми. Също така препоръчвам след частта изводи да бъдат представени препоръките и чак след това приносите на труда.

Във въведението на дисертационния труд Първанов ясно и конкретно описва състоянието на проблема, мотивирайки го чрез липса в научната литература на комплексен психофизически профил на учителя по физическо възпитание. В следствие на това извежда необходимостта от разработване и проверка на концептуален модел, който да обединява личностните характеристики, показателите за емоционална стабилност, нагласите и мотивацията на учителя с конкретни измерители на физическата дееспособност.

Логично и като предпоставка за разглеждане на изведената тема в съдържателен план е представена първа глава от научната разработка. В нея докторанта анализира и интерпретира достъпните литературни източници в 8 отделни подглави. При разработването на първа глава ясно личи способността на Николай Първанов да анализира, обобщава и интерпретира литературни източници, което оценявам високо. Подробният анализ и интерпретация на множество и съвременни литературни източници по изследвания проблем е логичната основа за разработения концептуален модел на психофизическия профил на учителя по физическо възпитание и спорт.

Втората глава на дисертационния труд е разработена и представена изчерпателно в обем от 32 страници. Структурирана по представения начин изцяло отговаря на изискванията за представяне на методологичната постановка на научно изследване. Целта на изследването е конкретна, формулирана е ясно, научно обоснована е и напълно съответства на съдържанието и постигнатите резултати в представеният за рецензиране дисертационен труд. Представените от докторантът шест задачи са конкретни и логични, като предполагат постигането на целта на изследването и проверка на научната хипотеза.

Предметът и обектът на изследване са дефинирани коректно. Ясно е представен контингентът на изследваните лица. Конкретно и подробно са описани прилаганите в отделните етапи на изследването методи. Подбора на методи предполага постигането на поставената цел и задачи и осигурява възможност за цялостно разглеждане на поставения научен проблем. Изчерпателно е описана организацията на изследването.

В разработването и представянето на тази глава ясно личи високото ниво на научно-изследователска подготовка на Николай Първанов. Тук следва да посоча и оценя високо разработеният, описан и представен от докторантът концептуален модел на психофизическия профил на учителя по физическо възпитание.

В третата глава на дисертационния труд докторантът представя и анализира резултатите от проведените проучвания и експериментална работа. В тази част от научната разработка последователно и чрез подходящ и коректно приложен статистически инструментариум количествено и качествено са анализирани данните получени от изследователската работа.

В първата част на анализа авторът представя интерпретация на резултатите от проведеното емпирично изследване, което включва резултати от анкетно проучване, личностно-психологически тестове и двигателни тестове. Във връзка с тези анализи има един въпрос към докторанта. Какво наложи представянето на резултатите от двигателните тестове като две отделни подглави и не е ли възможно тяхното обединяване в едно?

Във втората част на трета глава Първанов постепенно представя математико-статистически данни, които извеждат интегрален психофизически модел. Представените тук данни от изследването са добре онагледени, коректно анализирани и коментирани.

В третата под глава на анализа е изведена връзката между психофизическите характеристики и ефективността на учебния процес, данните за влиянието на личностно-психологическите характеристики

върху мотивацията на учениците и обобщения и изводи. Представените в тази част от разработката резултати са добре онагледени, анализирани и интерпретирани. Ценни от експериментална гледна точка са направените в края на тази подглава обобщения и изводи, които в практически план са предпоставка за изведения психофизически профил на ефективния учител по физическо възпитание. Тук следва да отправя препоръка към докторанта за преномериране на трите подглави на глава 3.3.

Задължително е да дам положителна оценка на двете подглави в края на трета глава, които обобщават постигнатото по отношение на изследователската хипотеза и поставените преди изследователската дейност задачи.

Представените в края на разработката изводи е възможно за бъдат съкратени и прецизирани, което да доведе до тяхното по-лесно възприемане. В голямата си част те отразяват извършената по време на експеримента работа. Отправените препоръки отговарят на поставените цел и задачи на изследването и имат чисто практическа насоченост.

Научни приноси на дисертационния труд

В разработения дисертационен труд ясно личат следните приноси моменти:

1. Изведен и конкретизиран е психофизическият профил на учителят – специалист по физическо възпитание.
2. Предложен е теоретичен подход за анализ на връзките между психофизическите характеристики на учителя по физическо възпитание и спорт и самооценените показатели за педагогическа ефективност в учебния процес
3. Разработена е концептуална рамка за изследване и оценяване на психофизическия профил на учителя по физическо възпитание.
4. Подбран и приложен е комплекс от психодиагностични методики, анкетни инструменти и двигателни тестове, чрез които е

осъществено многостранно изследване на психофизическия профил на учителя по физическо възпитание и спорт.

5. Установени са статистически значими връзки между отделни психологически и физически показатели и самооценените показатели за педагогическа ефективност.

Приложенията в документацията статии са по темата на дисертационния труд са научно издържани. Авторефератът съответства на съдържанието на дисертацията и е разработен съобразно изискванията.

Заключение

Представеният за рецензиране дисертационен труд отразява извършен голям обем изследователска работа. Въз основа на това и на изложеното до тук, и имайки предвид актуалността на дисертационния труд, както и неговия приложен характер, състоящ се в обогатяване на педагогическата теория и практика, предлагам на членовете на специализираното научно жури да вземат решение за присъждане на ОНС „доктор“ на Николай Ангелов Първанов, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спорта“.

20.08.2026г.
София

Рецензент:
(доц. К. Найденова)

REVIEW

on the dissertation of

Nikolay Angelov Parvanov

THE PSYCHO-PHYSICAL PROFILE OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHERS AS A FACTOR IN ENHANCING TEACHING EFFECTIVENESS

for obtaining the educational and scientific degree "DOCTOR", based on the Order
of the Rector South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad
№ 1483/03.07.2026

in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences; Professional field

**1.3. Pedagogy of Education in..., doctoral program "Methodology of
Education in Physical Education and Sport"**

Scientific supervisor: assoc. prof. Daniela Ivanova Tomova, PhD

Reviewer: assoc. prof. Korneliya Nikolaeva Naydenova, PhD

Data on the PhD candidate

Nikolay Angelov Parvanov was born on 3 July 1992. In 2015, he obtained a Bachelor's degree in Physical Education and Sports Pedagogy from South-West University "Neofit Rilski," graduating with the highest academic achievement in his cohort. During the following academic year (2015/2016), he continued his studies at the same university and successfully obtained a Master's degree in Sports Animation.

In 2024, he obtained a second Master's degree from the National Sports Academy "Vassil Levski," specializing in Strength and Conditioning Coaching.

His professional career began in 2011 as a competitive track and field athlete. Since 2017, he has been working as a strength and conditioning coach for athletes competing in taekwondo, triathlon, and football.

Details of the procedure

Based on the information provided, Nikolay Parvanov's doctoral studies have been conducted in full compliance with the applicable procedural requirements, with no procedural irregularities identified. The doctoral candidate has successfully fulfilled the requirements set forth in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, as well as the requirements stipulated in the Internal Regulations for the Development of the Academic Staff at South-West University "Neofit Rilski."

The plagiarism and similarity screening of the dissertation, conducted by the competent authorities on 20 March 2026, confirmed that no unacceptable levels of plagiarism or unauthorized overlap with other authors' works were identified.

The dissertation successfully underwent the internal review procedure on 25 June 2026. Subsequently, in accordance with the established academic procedure, the process for a public defense before a scientific jury was initiated pursuant to Order No. 1483 of the Rector of South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, dated 3 July 2026.

Relevance of the thesis

In the context of a rapidly changing social environment, the increasing prevalence of sedentary lifestyles among adolescents, and the growing demands regarding the quality of school education, the role of the physical education and sports teacher assumes strategic importance. This significance is grounded in several key aspects of the problem under consideration.

First and foremost, the relationship between the physical status, psychological resilience, and professional effectiveness of teaching staff requires a comprehensive approach. Investigating the psychophysical profile of teachers places particular emphasis on the determinants that directly influence the quality of teaching and the effective management of the educational process.

Another important aspect concerns the specific nature of the professional activities performed by physical education and sports teachers. Unlike teachers in

other subject areas, physical education teachers are exposed to a specific dual workload, involving intensive physical activity combined with a high degree of psycho-emotional responsibility for safeguarding the lives and health of their students.

A further, distinct aspect is the assessment of psychophysical fitness as a key factor in identifying risk factors associated with professional burnout. Such factors have a direct impact on teachers' motivation, staff turnover, and the overall psychosocial climate within the school environment.

Last but not least, the study has considerable practical and applied significance. There is an objective need for scientifically grounded diagnostic models and specific recommendations aimed at optimizing teachers' psychophysical preparedness in order to achieve greater effectiveness in the educational and pedagogical process.

Within this context, the research topic selected by the doctoral candidate undoubtedly possesses significant scientific and practical potential. Its development addresses the actual needs of contemporary educational science and practice and is highly relevant to the current challenges faced by the school education system.

Structure and Content of the Dissertation

The dissertation submitted for review comprises 156 pages and is structured into three separate chapters. The study is illustrated with 17 figures, 5 diagrams, and 15 tables. The total volume also includes the conclusions, contributions, recommendations, bibliography, and 9 pages of appendices, which, together with the main body of the dissertation, constitute the complete manuscript.

The bibliography contains 97 sources, of which 43 are published in Cyrillic and 54 in Latin script. In both substantive and quantitative terms, the dissertation submitted for review fully meets the established requirements for a doctoral dissertation. Structurally, it follows the standard format adopted in the Republic of

Bulgaria for the preparation and presentation of doctoral dissertations and includes an introduction, three chapters, conclusions, contributions, recommendations, a final conclusion, bibliography, and appendices.

With regard to the structure and content of the dissertation, several recommendations may be made that would contribute to improving the overall visual presentation of the work. In particular, the tables and diagrams should be carefully reviewed and renumbered, as certain inconsistencies have been identified. For example, the penultimate table is numbered 14, whereas the final table is numbered 12. Similar discrepancies can also be observed in the numbering of the diagrams presented in the dissertation.

It is also recommended that the section containing the recommendations be placed immediately after the conclusions, followed by the contributions of the dissertation. This would provide a more logical sequence and improve the overall structural coherence of the work.

In the introduction to the dissertation, Parvanov clearly and concisely outlines the current state of the research problem, substantiating its relevance by identifying a gap in the scientific literature concerning a comprehensive psychophysical profile of physical education teachers. Consequently, he establishes the need to develop and validate a conceptual model that integrates teachers' personality characteristics, indicators of emotional stability, attitudes, and motivation with specific measures of physical fitness and functional capacity.

Logically, and as a prerequisite for the substantive examination of the research topic, Chapter One of the dissertation presents an extensive theoretical and analytical review. In this chapter, the doctoral candidate analyzes and interprets the available scientific literature in eight separate subsections. The development of Chapter One clearly demonstrates Nikolay Parvanov's ability to critically analyze, synthesize, and interpret relevant scientific sources, which I consider a significant strength of the dissertation. The detailed analysis and interpretation of a substantial body of contemporary literature related to the research problem provide a sound and logical theoretical foundation for the

development of the proposed conceptual model of the psychophysical profile of physical education and sports teachers.

Chapter Two of the dissertation is developed and presented comprehensively over 32 pages. Its structure fully meets the requirements for presenting the methodological framework of a scientific study. The aim of the research is specifically and clearly formulated, scientifically substantiated, and fully consistent with both the content of the dissertation and the results obtained. The six research tasks formulated by the doctoral candidate are specific, logically structured, and directly oriented toward achieving the aim of the study and testing the proposed scientific hypothesis.

The subject and object of the research are correctly defined, and the sample of participants included in the study is clearly presented. The methods applied at the individual stages of the research are described in a specific and detailed manner. The selection of research methods is appropriate for achieving the stated aim and objectives and provides an opportunity for a comprehensive examination of the scientific problem under consideration. The organization of the research is also described in a thorough and systematic manner.

The development and presentation of this chapter clearly demonstrate Nikolay Parvanov's high level of scientific and research competence. Particular recognition should also be given to the conceptual model of the psychophysical profile of the physical education teacher developed, described, and presented by the doctoral candidate. In my assessment, this model represents a significant strength of the dissertation and demonstrates the candidate's ability to integrate theoretical and empirical approaches within a coherent research framework.

In Chapter Three of the dissertation, the doctoral candidate presents and analyzes the results of the conducted studies and experimental work. In this part of the research, the data obtained are analyzed both quantitatively and qualitatively in a systematic manner, using an appropriate and correctly applied range of statistical methods.

In the first part of the analysis, the author presents an interpretation of the results of the empirical study, which includes data obtained from a questionnaire survey, personality and psychological tests, and motor performance tests. In relation to this analysis, I would like to raise one question to the doctoral candidate: What was the rationale for presenting the results of the motor performance tests in two separate subsections, and would it be possible to consolidate them into a single subsection?

In the second part of Chapter Three, Parvanov progressively presents mathematical and statistical data leading to the development of an integrated psychophysical model. The research findings presented in this section are well illustrated, appropriately analyzed, and adequately interpreted.

The third subsection of the analysis presents the relationship between psychophysical characteristics and the effectiveness of the educational process, including data on the influence of personality and psychological characteristics on students' motivation, as well as the resulting summaries and conclusions. The results presented in this part of the dissertation are well illustrated, appropriately analyzed, and clearly interpreted. Of particular value from an experimental perspective are the summaries and conclusions formulated at the end of this subsection, which, in practical terms, provide a basis for defining the psychophysical profile of an effective physical education teacher.

In this regard, I would recommend that the doctoral candidate review and correct the numbering of the three subsections of Chapter 3.3 to ensure consistency and clarity in the overall structure of the chapter.

I would also like to make a clearly positive assessment of the two subsections at the end of Chapter Three, which provide a comprehensive summary of the findings in relation to the research hypothesis and the objectives formulated prior to the research activities.

The conclusions presented at the end of the dissertation could be shortened and further refined to enhance their clarity and facilitate their comprehension. They accurately reflect the work carried out during the experimental stage of the

research. The recommendations formulated are consistent with the aim and objectives of the study and are clearly oriented toward practical application.

Scientific Contributions of the thesis

The following major contributions can be identified in the dissertation:

1. The psychophysical profile of the physical education teacher has been identified and specifically defined.

2. A theoretical approach has been proposed for analyzing the relationships between the psychophysical characteristics of physical education and sports teachers and self-assessed indicators of pedagogical effectiveness in the educational process.

3. A conceptual framework has been developed for the systematic assessment and evaluation of the psychophysical profile of physical education teachers.

4. A comprehensive set of psychodiagnostic methods, questionnaire-based instruments, and motor performance tests has been selected and applied, enabling a multidimensional assessment of the psychophysical profile of physical education and sports teachers.

5. Statistically significant relationships have been established between specific psychological and physical indicators and self-assessed measures of pedagogical effectiveness.

The publications submitted as part of the documentation are directly related to the topic of the dissertation and demonstrate an appropriate level of scientific rigor. The abstract accurately reflects the content of the dissertation and has been prepared in accordance with the applicable requirements.

Conclusion

The dissertation submitted for review reflects a substantial volume of research work. Based on the considerations presented above, and taking into account the relevance of the dissertation topic and its applied nature, particularly its

contribution to the enrichment of pedagogical theory and practice, I recommend that the members of the Specialized Scientific Jury award Nikolay Angelov Parvanov the educational and scientific degree of “Doctor” in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.3. Pedagogy of Teaching in..., doctoral programme “Theory and Methodology of Physical Education and Sports.”

20.08.2026г.

Sofia

Reviewer:

(assoc. prof. K. Naydenova)